

Presentació

Els meus records d'Antoni Maria Badia i Margarit es remunten a la seva etapa de rector de la Universitat de Barcelona, concretament al primer mandat (1978-1981). Era l'època d'efervescència estudiantil i, sobretot, del professorat no numerari, que maldava per transformar el vell (i encara vigent) sistema d'accés a l'estabilitat docent mitjançant oposicions en un sistema de contractació més obert i en què es fes un seguiment continuat dels mèrits docents i investigadors del professorat.

Per primer cop, els anhels d'estudiants i de professors no numeraris trobaren al Rectorat de la Universitat un valedor de les seves causes davant del Ministeri. Badia havia iniciat els treballs per dotar la Universitat de Barcelona d'uns estatuts democràtics, i havia nomenat vicerectors joves i actius, catedràtics i professors adjunts, que es rodejaren d'una figura inèdita a la Universitat: «adjunts» als vice-rectorats, professors no numeraris que establien línies directes entre el professorat interí i el Rectorat. Per primer cop des de la Universitat Autònoma de Catalunya republicana, la política universitària es plantejava una veritable autonomia universitària, tenia en compte les demandes d'estudiants i professors interins i les plantejava a Madrid com a eix bàsic de la política del Rectorat.

No va ser fàcil: el ministre de torn, tot i entendre les demandes, no les podia (volia?) atendre. Badia va recollir, fil per randa, en un llibre (*Llabor de futur. Vuit anys de Rectorat de la Universitat de Barcelona*, 1989), que té format de diari molt documentat, tot el que va passar entre el Rectorat i el Ministeri (entre altres instàncies) en aquells anys. El llibre, feixuc de llegir per la quantitat de documentació que aporta, és un testimoni esglaiador dels esforços per a fer entendre a propis i estranys la necessitat d'un canvi en la política universitària, i del fracàs, almenys parcial, en aquest propòsit. Caldria tenir-lo molt en compte en la situació actual, no només universitària, que viu Catalunya.

Aquella etapa jo la vaig viure com un més dels professors no numeraris, que trobàvem en el rector i en els membres de la Junta de Govern de la Universitat comprensió i suport, però que fora del recinte universitari barceloní no aconseguíem els nostres objectius. I que acabàrem optant per la via funcional per a obtenir una plaça estable a la universitat. Allunyat de Catalunya durant bona part dels altres dos mandats de Badia com a rector, no vaig tornar a coincidir amb ell fins al meu ingrés a l'Institut d'Estudis Catalans, a principis de la dècada de 1990, en especial des que hi vaig tenir responsabilitats de gestió. Els meus records de Badia i Margarit, en tant que membre de l'IEC i president de la Secció Filològica, són els d'un col·lega respectat pel seu mestratge, naturalment, però en especial per la seva bonhomia i per la participació activa i constant, fins que la salut li ho va impedir, en les reunions de la seva secció i en els plens de l'Institut. En aquests intervenia rarament, però quan ho feia era per regalar-nos una contribució essencial per a la vida de l'Institut, per al coneixement de la llengua o per a la defensa de la seva unitat.

Antoni Maria Badia i Margarit va exercir el seu mestratge i la seva actuació científica i política tal com ell mateix els havia definit: com un «compromís amb el civisme, la cultura i la catalanitat».

JOANDOMÈNEC ROS
President de l'IEC